

A fost prezentat raportul „Moldova inegală” - o analiză a celor mai relevante inegalități cu care se confruntă grupurile vulnerabile din R. Moldova

Marti, 26 noiembrie, la Chișinău a fost prezentat raportul „Moldova inegală” - o analiză a celor mai relevante inegalități cu care se confruntă grupurile vulnerabile din Republica Moldova. Studiul prezintă constatări cu privire la situația populației, în special a categoriilor dezavantajate, în cinci domenii cheie: veniturile, serviciile comunitare, sănătatea, securitatea și participarea în procesul de luare a deciziilor.

*„La capitolul venituri, conform raportului, tendința arată că în ultimii cinci ani rata sărăciei absolute și extreme au înregistrat cele mai înalte valori. În 2023, rata sărăciei absolute a înregistrat 31,5%, iar în zonele rurale rata sărăciei absolute a înregistrat o pondere de 3 ori mai mare decât în zonele urbane. Datele mai arată că agricultorii și pensionarii sunt cei mai vulnerabili în fața sărăciei, iar femeile cu dizabilități și femeile de etnie romă sunt mai sărace comparativ cu bărbații cu dizabilități și bărbații de etnie romă. Ponderea celor a căror venit nu le ajunge nici pentru strictul necesar constituie aproximativ o pătrime din populație, iar împreună cu cei a căror venit le ajunge doar pentru strictul necesar reprezintă 65% din întreaga țară”, a spus una dintre autoarele raportului, directoarea de programe la Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD), **Alexandra Ermolenco.***

La capitolul sănătate, coautoarea a remarcat mai multe îngrijorări reflectate în raport: *„În anul 2023, aproape 70,4% din populație era asigurată medical. Ne îngrijorează faptul că restul populației nu dispune de asigurare medicală. O altă tendință pe care am observat-o este că ponderea tinerilor care sunt asigurați medical scade și este de doar 55,1% din populație. Asta înseamnă că cealaltă jumătate din populație nu este asigurată medical. Datele raportului mai arată că doar 46,3% din populația de etnie romă este asigurată medical, iar în rândul persoanelor cu dizabilități avem 89,5% persoane asigurate medical, pentru că nu toate persoanele au primit grade de dizabilitate”.*

Raportul mai arată că jumătate din populație nu accesează serviciile medicale chiar și în situația când au nevoie de asistență medicală. *„Am identificat că una dintre principalele cauze este lipsa de bani. Chiar dacă medicina este gratuită pe deoparte, pe de altă parte trebuie procurate anumite medicamente și, din lipsă de bani, persoanele nici nu mai accesează servicii medicale. Nivelul scăzut de încredere în actul medical este un alt motiv pentru care cetățenii nu accesează servicii medicale”, a adăugat Alexandra Ermolenco.*

Analista de politici publice de la CPD, **Natalia Covrig**, a remarcat că la nivel național accesul la servicii de gospodărie comunală crește lent, dar constant: *„Cât privește sistemul de canalizare, noi am analizat rapoartele internaționale prezentate de Guvernul Republicii Moldova la structurile internaționale și acolo apare o cifră precum că peste 80% din populația R. Moldova are acces la serviciile de canalizare, ceea ce pentru noi este cumva straniu, știind că în zonele rurale serviciile de canalizare încă sunt inaccesibile. Explicația este că în acele 80% sunt incluse gospodăriile care și-au creat individual sisteme de canalizare, ceea ce presupune că a fost construită o groapă sau fântână care colectează deșeurile sau apa menajeră. În opinia noastră, acesta nu poate fi considerat un sistem de canalizare după definiția clasică și în sensul internațional, cum este tratat accesul la servicii”.*

Datele raportului mai arată că gospodăriile din zonele rurale și cele cu venituri mici continuă să fie dezavantajate în ce privește accesul la servicii comunitare, iar femeile, persoanele vârstnice și cele cu venituri mici sunt cele mai vulnerabile la accesul serviciilor comunitare.

Iar responsabilă de Relații cu Publicul și Advocacy în cadrul PD și o altă coautoare a raportului, **Alina Andronache**, a afirmat că în ultimii cinci ani nivelul siguranței cetățenilor la domiciliu și în spațiul public a crescut nesemnificativ, motiv pentru care autoritățile ar trebui să lucreze serios asupra unor politici care ar crește nivelul siguranței: *„Oamenii au fost întrebați cum se simt și cât de siguri sunt în locuri publice și la domiciliu ziua și noaptea. Putem constata că nivelul de nesiguranță din 2023 este mai mic față de nivelul din 2018, dar dacă noi măsurăm datele din 2018 și 2023 vedem că această creștere este nesemnificativă, iar concluzia de bază este că ar trebui să depunem efort pentru a oferi siguranță oamenilor atât la domiciliu, cât și în spațiul public. Datele mai arată că în jur de 30% dintre oameni nu se simt în siguranță în timpul nopții. Nesiguranța este resimțită mai puternic pe timp de noapte, iar grupurile cele mai afectate sunt cele vulnerabile din punct de vedere fizic și social precum persoanele în vârstă și cele cu dizabilități”*.

Prezent la eveniment, președintele Fundației Est-Europene, **Sorin Mereacre**, și-a exprimat speranța că rezultatele și recomandările studiului vor servi o bază solidă pentru acțiuni și politici noi, menite să îmbunătățească condițiile grupurilor vulnerabile din Republica Moldova: *„Analiza pune în aplicare principiul egalității și nediscriminării prin examinarea complexă a situației grupurilor vulnerabile comparativ cu populația generală în exercitarea drepturilor la un trai decent, la muncă sau servicii de îngrijire și a sănătății. Analiza s-a concentrat pe identificarea barierelor structurale care există în societate, care împiedică în prezent realizarea de către grupurile vulnerabile vizate în raport a drepturilor fundamentale. Studiul formulează, de asemenea, recomandări de politici pentru a înlătura sau diminua aceste bariere. Este al patrulea studiu pe care îl realizăm. Avem toată încrederea că rezultatele și recomandările acestuia vor servi o bază solidă atât pentru decidenții de la nivelul central, cât și pentru administrația publică locală pentru a veni cu abordări, cu acțiuni și politici noi prin care să facă societatea mult mai inclusivă și să ofere tuturor cetățenilor drepturi egale”*.

Secretara generală adjunctă de la Ministerul Muncii și Protecției Sociale, **Cristina Jandic**, a remarcat faptul că ultimele crize prin care a trecut Republica Moldova, cum ar fi cea energetică, de COVID-19 sau cea a refugiaților, a evidențiat vulnerabilitățile sistemului de protecție socială, iar odată cu ele Guvernul și-a reorientat eforturile: *„Guvernul, împreună cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, și-a asumat angajamentul ferm de a nu lăsa pe nimeni în urmă, de a avea o societate cât mai inclusivă, mai socială și bine ținută pentru toate grupurile. În 2023, ne-am asumat o reformă numită sugestiv reforma „RESTART”, care a avut drept scop identificarea tuturor inegalităților care existau la nivel de țară. Eforturile noastre nu se opresc aici. Suntem hotărâți să prevenim marginalizarea, să dezvoltăm servicii sociale de calitate și să ne asigurăm că toți cetățenii sunt bine integrați și beneficiază de servicii de calitate”*.

Și directorul Biroului de Cooperare al Elveției în R. Moldova, **Guido Beltrani**, a remarcat că raportul ar putea impulsiona autoritățile pentru identificarea de măsuri privind accelerarea incluziunii sociale: *„În vederea continuării progreselor în domeniul protecției drepturilor minorităților și a grupurilor în situații de risc, rolul organizațiilor societății civile din Republica*

Moldova, ca apărători ai drepturilor omului și furnizori de asistență, au fost și rămân inestimabile pentru autorități și populație, în special în perioada crizelor recente și în procesul de ajustare a politicilor legate de procesul de aderarea Republicii Moldova la UE”.

La rândul ei, reprezentanta Ambasadei Suediei, **Josefine Lönnroth**, a reafirmat angajamentul Suediei de a sprijini dezvoltarea Republicii Moldova prin diminuarea inegalității sociale și incluziunii grupurilor vulnerabile: *„Suntem bucuroși să constatăm că partenerii noștri atât la nivel local, cât și la nivelul organizațiilor neguvernamentale lucrează ca să promoveze drepturi egale și oportunități în cadrul proiectelor lor. Sper că concluziile acestui raport ne vor ajuta mai mult să ne direcționăm suportul nostru. Este important să vedem situația actuală și să identificăm direcții unde ar trebui să fie redirecționate resursele care vor ajuta grupurile vulnerabile și cele care au nevoie cel mai mult de sprijin”.*

Raportul „**Moldova inegală**” este realizat în cadrul programului „Cetățeni activi, comunități prospere”, etapa a II-a, implementat de Fundația Est-Europeană în parteneriat cu Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD), Asociația Presei Independente (API) și Centrul pentru Jurnalism Independent (CJI), și finanțat din resursele acordate de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC) și Suedia.

MOLDOVA INEGALĂ

Analiza celor mai relevante inegalități
din Republica Moldova 2023

